

Jani Virk

Aritmija

(odlomek iz romana)

Spanje je podoba smrti, pravite. Jaz pa pravim,
da je prej podoba življenja.
Blaise Pascal, *Misli*

aritmija – *motnja srčnega ritma*
Slovar tujk

1.

Z neba je lil mrzel oster dež, tolkel je po okenskem steklu in odskakoval od pločevinaste police. Ob moškem, ki se je v spalnici na drugi strani okna sunkovito usedel v postelji, je v temi ležala ženska, pogledal je proti njej, čez priprto režo njegove zavesti ni zdrselo njeno ime, ampak le njen vonj, ki ga je spremljal že leta. Na polici sta utripala dva mobilna telefona, vsake toliko sta v prostor vrgla svetlobni znak, kot svetilnika. Prenosni računalnik na mizi je šumel s tihim elektronskim zvokom, na milijone drobnih žaglic iz elektronov je rezalo v tkivo moških živcev. Ekran je bil zatemnjen, vsake toliko se je na njem pojavilo veliko rdeče vesoljsko jabolko, razneslo ga je in njegovi krlji so izginjali v črnino. Moški je poskušal slediti ritmu hitrega, sunkovitega dihanja pljuč, umiriti neprepoznavno telo v brezglavem vznemirjenju, ki je iskalo lastnika med tremi obrazi iz jasnega prizora nočnih sanj, kot bi negativ resničnosti ležal pod tekočino noči in čakal, da se razvije v zavest. Lovil je sapo in čakal na okvir, v katerem bi se prepoznal, v drobcih sekunde so se odvijali milijoni let, v panični

kronologiji med spancem in budnostjo je bilo časa za celo večnost, veliki pok je razporedil osončja in planete, iz morja so prigomazele živali, v puščavah so se v viharjih med peskom druga ob drugo trkljale kosti, plodovi v gozdovih in sadovnjakih so pokali od nabreklosti, na tisoče teles se je drgnilo v mokri delavnici mesenega užitka, črne luknje so se zapirale vase, za robom upognjenega vesolja so v vse smeri v neznanih, povsem drugačnih barvah cvetela nevesolja, v severnih morjih so se krušile stene ledenih gor in grmele v razpenjeno vodo, na harfi so se druga za drugo trgale prenapete strune, v čajni skodelici se je utapljala mravlja. Na spirali iz časa se je nabirala rja, njena ostra konica se je nenadoma izprožila proti njemu, med votlim kačjim sikanjem je prebodla njegovo zenico in ga prizemljila.

Podoba, ki se je zagostila v njegovo zavest med prebujanjem in ga je najbrž tudi vrgla iz spanca, se je počasi oddaljevala. Pokrajina, v kateri so za kamnito mizo na prostem sedeli trije moški, se mu je zdela znana, spominjala je na primorske gričke z vinogradi in starimi cerkvami, prepoznal je tudi oba moška, s katerima so se pogovarjali čez mizo, ne da bi zares videl njuna obraza. Eden je bil njegov najboljši prijatelj iz časov študija, Blaž, ki ga zares ni videl že leta in leta in je živel nekje v Goriških brdih, dokler ga ni pred nekaj meseci pobrala zahrbtna bolezen, drugi je bil njegov družabnik Borut, ki se je pred kratkim ubil v prometni nesreči. Tretji obraz je bil njegov, Klemen J. ga je začutil na sebi kot utesnjujočo, premajhno masko, skozenjo je zmedeno hlastal za zrakom in bolščal v noč. Poslušal je trdo, neenakomerno udarjanje svojega srca, hotel je prebuditi Žano, vendar si je naslednji hip premislil, sunkovito je odgrnil odejo in se umaknil v kuhinjo. Po stanovanju je med potjo mrzlično odpiral vrata in prižigal luči, taval je po kuhinji, odprl hladilnik, prenapolnjen s šampanjci, finimi vrstami francoskih sirov in delikatesami vseh vrst, živčno je brskal po policah, prevrnil je kozarec z vloženimi slaniki, da ga je opljusnila mrzla slanica in so brezglave ribe kot žive odskakovale od njegove roke na tla, na njegovi svileni pižami se je razširil hladen temen madež, s kratko, ostro kletvico se je obrnil od hladilnika in se zatekel k okenski polici, na kateri je bila pod prtičem štruca kruha. S prsti je krčevito zgrabil kruh, tlačil si ga je v usta, goltal ga je in s čelom, naslonjenim na mrzlo šipo, bolščal v deževno noč. Ni bil vaje takšnih nočnih presenečenj, njegovo življenje je bilo gladko, uspešno, bleščeče, njegove noči so bile običajno burne in kratke zaradi drugih reči, za kar je znala poskrbeti njegova žena Žana, sama ali s kakšno pomočjo, njegova ljubica Erna, s katero jo je varal že več kot leto, čeprav varal niti ni najboljša beseda, ali Ingrid z avstrijskega trgovskega predstavništva, ki se je v njegovem življenju pojavila v zadnjih mesecih, s katero je varal obe, čeprav tudi tu varal ni najboljša beseda. K temu ni prišteval punc na klic, ki si jih je s kolegi tu in tam privoščil na potovanjih po tujini, niti občasnih kratkih zvez "na otip", kot jim je rekel v moški družbi, ki si jih je privoščil doma. Te stvari je razumel kot poseben del svoje svobode, izraz varanje bi pomenil napad na njegovo svobodo, na najbolj zavarovan del njegove moške nečimrnosti.

Kruh v ustih ga je počasi umirjal, gotal ga je kot revež, ki je bil dneve in dneve brez hrane, za hip je pomislil, kaj bi se zgodilo, če bi ga zdaj videla kakšna od njegovih žensk ali, bognedaj, kakšen od njegovih podrejenih iz oglaševalske agencije. Misel ga ni prav nič zabavala, z mehničnim, živalskim prežvekanjem je trdo mlel kruh v svojih ustih, odkimaval z glavo in počasi pogasil luči po stanovanju, s police ob postelji je vzel mobilca in si v rokovnik za prihajajoči dan napisal *poklič Kuhlja, nujno*. Še preden pa je shranil sporočilo z omembo storilnostnega psihologa Kuhlja, ki ga je najemal za izboljšanje stanja v svojem podjetju, je sporočilo izbrisal, s preprostim pritiskom na gumb, tako, kot bo mogoče nekdo s pritiskom na gumb nekoč izbrisal pol sveta ali odprl na videz nepreahodno zaprta vrata.

V glavi je čutil težo, utrujenost, možganske krivulje mu je preplaval in uklenil trd vosek nočne more, hotel se je nasmehniti nenadni nočni epizodi, ironično, samoposmehljivo ali prizanesljivo, ni šlo, čutil je, kako se je njegov poskus nasmeška trdo, leseno zaskočil. Preden je zaspal, mu je šla čez zavest počasna, jasna misel, da se njegova kolega iz sanj med sabo v življenju sploh nista poznala, vse, kar sta imela skupnega, je bilo, da sta bila zdaj mrtva in sta ga v sanjah potegnili v njun skupni svet.

2.

Zjutraj je zaspal, preslišal je zvonjenje obeh mobijev, ki sta ga običajno zbujala ob 7.30. Verjetno ju je utišala Žana, ki je potem odhitela po svojih opravkih. Z družabnico sta imeli nepremičninsko svetovalnico, vedno več je bilo tujcev, ki so se hoteli že navsezgodaj pogovoriti o nakupih ali najemih hiš in stanovanj zase ali za svoja podjetja. Bolela ga je glava, počutil se je, kot da se po njej na trdo skozi reže možganov gnetejo preveliki drobci vidnega polja, na hitro se je oblekel in brez običajne jutranje telovadbe odšel iz stanovanja.

Elektronska ura v njegovem beemveju se je bližala deseti, nejevoljen je bil, ker ga iz službe ni nihče klical, zakaj še ni prišel, ni vedel, ali ga nihče ni hotel motiti ali pa ga nihče ni posebno pogrešal. Vajen je bil, da so ga ljudje klicali ves dan, brez omejitev, čeprav zares med eno ponoči in deseto dopoldne komaj kdaj. Ampak danes bi mu bilo prav čim prej, že dolgo nazaj si je omislil dva mobija, da je lahko hkrati opravil dve stvari, včasih se mu je zdelo, da bi se lahko pogovarjal s petimi, šestimi strankami hkrati, pa mu nič ne bi ušlo, rad je imel simultanke pri poslu, in tudi pri ženskah.

Zdaj je čemerno sedel v srebrnem beemveju, ni kot običajno užival pogreznjen v mehko črno usnje, v udoben občutek, da mu v življenju vse uspeva, da živi svoje sanje, nenadoma se mu je na sredi ulice, na sredi dopoldneva, na sredi štiridesetih moških let njegov slogan, s katerim je ustanovil svojo oglaševalsko agencijo in je z rahlo nagnjenimi črkami krasil vse tiskovine njegovega podjetja in visel nad vhodnimi vrati vanj, *uživajte svoje sanje*, zazdel čuden,

neumen in bedast. Pomislil je na oba mrtva prijatelja iz svojih nočnih sanj, ni hotel živeti in uživati svojih sanj, nelagodno se je presedal za volanom in poskušal s hitrim menjavanjem zgoščenk svoje misli preusmeriti drugam.

S pritiskom na daljinca je dvignil siva vrata in zapeljal v podzemno garažo. Pogledal se je v vzvratno ogledalo, si popravil kravato, preveril izraz obraza in se z dvigalom odpeljal do nadstropja, v katerem je bilo njegovo podjetje. Pred njim so se s kačjim sikanjem odpirala elektronska vrata, tajnica Tamara ga je pozdravila z naučenim brezosebним nasmeškom, takoj ko se je usedel, je predenj položila kavo z mlekom in mapo s pripravljenimi dokumenti za sestanke.

“Seznam današnjih mejlov, poante ...” je rekel za njo in opazoval, kako se giblje v bokih, da se ji nad lepo zaokroženo zadnjico rob hlač neslišno drgne ob zgornji trak spodnjic.

“Pod mapo,” je odgovorila, ne da bi se obrnila. Prijel je za skodelico in hotel zanergati, da je kava hladna, vendar bolj zato, ker ga je popadla neznana šibkost in si je zaželel, da bi prišla nazaj k njemu, da bi lahko pokramljal z njo, kar tako, v prazno, v tri dni, za nekaj človeške topline, ampak kava ni bila hladna, tajnica si tega ne bi dovolila, vedela je, kdaj bo prišel, kaj si želi in kako, včasih se mu je zazdelo, da ga njeno hladno, pozorno oko vsepovsod spremlja in da bere njegove misli. Šele ko je prišla do svoje mize in se usedla, je skozi odprta vrata pogledala proti njemu. Ni je mogel vreči iz tira, mirno je gledala nazaj v popolni red, ki mu ga je zjutraj pripravila, vsak njegov poskus, da bi v njem našel napako, je bil obsojen na neuspeh.

Na hitro je preletel povzetke mejlov, šel skozi seznam sestankov in si iz mape izbral oglaševalske pakete za tri največje naročnike tistega dne. Politično stranko, ki se je pripravljala na predvolilni boj, si je prihranil za kasnejši temeljit pregled, odkar ni bilo več Boruta, je sam prevzemal to področje, kjer je bilo treba še posebno skrbno prirojovati številke in urediti stvari tako, da je denar tekel drugače, kot je bilo prikazano v uradnih dokumentih. Navzkrižno je preletel, kaj so sodelavci pripravili za podjetje z žensko kozmetiko, prikimal je in kmalu odložil papirje, potem je v roke vzel še oglasni paket za pogrebno društvo, mehansko prikimal pri prikazu števil in dobička, nenadoma pa obstal in se s pogledom zapičil v list pred seboj. Njegov obraz se je napel in pomračil, v kotičkih ust je tu in tam njegovo kožo zgrbančil trzljaj. *Zaupajte nam, kar koli počnete, boste varno pristali v naših rokah*, je bral na listu pred seboj, *Čas dela za nas, V nesreči spoznate prijatelja – naše pogrebno društvo, Če ste utrujeni, boste pri nas počivali v miru, Veselimo se srečanja z vami, Ko boste odšli, boste prišli k nam, Imamo vse, da vam pokažemo nič.*

“Kateri debil je to pripravil!?” je nenadoma vzkipek in se srepro zazrl proti tajnici.

“Kaj?” je mirno odgovorila in opazovala njegovo roko, ki je živčno potresala s šopom listov.

“Tole, tole,” je zamahoval proti njej, “za pogrebno društvo.”

“Finančno konstrukcijo in celotno akcijo Vito, slogane je pa pisal ta naš novi fant, Rowenski, Jošt Rowenski.”

“Pokličite oba, takoj, pridejo naj tudi vsi drugi, takoj, onadva in drugi, takoj, nujni sestanek!”

“Skupaj ali narazen?”

“Kaj skupaj ali narazen? Nisem bil dovolj jasen?” je jedko usmeril vanjo s privzdignjenim tečnim tonom, “najprej onadva skupaj, sama, potem preostali, jasno?”

“To sem vprašala,” je rekla in končni a razpotegnila v slušalko za začetek stavka Vitu *ali bi lahko z Rowenskim takoj prišla k šefu*.

Čez nekaj trenutkov sta že sedela za sejno mizo, Klemen ju je pustil čakati in je v njuni navzočnosti opravil še nekaj telefonskih klicev.

“Tile materiali za pogrebno društvo,” je s pogledom ošvrknil mizo in potem oči usmeril nazaj v ekran prenosnega računalnika, “so dobro pripravljeni, dobro preiščljivi?”

“Eden donosnejših poslov v zadnjih mesecih se obeta,” je previdno začel Vito, najmlajši od treh področnih vodij v podjetju, urejen fant na začetku tridesetih, ki mu je plešavost ob dolgotrajnem videzu dodala še pol ducata let, “dolgoročno pa so sploh zanimiv partner.”

“Zanimiv, z dobro perspektivo materialnih virov, ne,” je rekel Klemen, ne da bi mu privoščil pogled.

“Ja, tudi tako bi se lahko reklo,” je zadržano odgovoril Vito, “dolgoročno so, kot si rekel, zanimivi, škoda bi jih bilo izpustiti, vsaj po moji presoji. Je kaj narobe?” je poskusil previdno in s prsti malce živčno popravljal zlate člene svoje nove ure Patek Philippe.

“Slogani,” se ni mogel več zadrževati Klemen in je čez ekran računalnika srepro pogledal proti njima, “slogani so idiotski, jebemti, se zdaj delamo norca iz lastne firme, smo postali cirkus, filozofski kabaret, *veselimo se srečanja z vami* bomo v imenu pogrebnikov prodajali ljudem ali kaj, Vito, jebemti, kdo si je izmislil te bedarije, *imamo vse, da vam pokažemo nič*, jebemti Vito, smo društvo mrtvih pesnikov, eksistencialistični šaljivci ali kaj, vse tole je od prvega do zadnjega postavljeno slaboumno v stilu *smrt je vaš najboljši prijatelj*, kaj pa mi tukaj prodajamo, se je komu utrgalo, se tu kdo norčuje iz posla, pod takšne neokusne bedarije naj dam logotip svoje firme, mi to svetuješ, v to vlagáš svoje delnice?”

“Pogrebno društvo je hotelo nekaj v tej smeri in sem preizkusil našega novega fanta,” je poskušal Vito in potem hitro izskočil iz pasti, ki si jo je nastavil sam, “nov je še, zelen,” je poskušal takoj nato usmeriti šefovo jezo v primernejšo tarčo, pogledal proti sodelavcu in ga hotel tako postaviti na čistino, v šefov fokus. “Preveč dobesedno je vzel tvoja navodila iz priročnika, saj ga že brusim, pripravlja čisto novo verzijo, naj mu damo še eno priložnost?”

Klemen je ob blebetanju svojega podrejenega sodelavca s težavo zadržal bes, prvič ga je prešinilo, da je obdan z ljudmi, ki se pred njim večino časa sprenevedajo,

vsi trije v sobi so vedeli, da do tistega trenutka še nihče ni razmišljal o kakšni novi verziji. "Glej," je rekel hladno in ju z roko odslovil, "vseeno mi je, ampak ti mi lastnoročno prinesi nove slogane, eno uro časa imaš, zaradi mene lahko nabrusiš njega, sebe, kakšnega zenbudističnega učitelja ali Nelsona Mandelo, prav?"

"Prav," je odgovoril Vito, hitro vstal in odšel iz pisarne, z glavo, želvasto potuhnjeno, sklonjeno med ovratnike sivega suknjiča Hugo Boss, ne da bi počakal na mladega praktikanta, katerega je še zjutraj trepljal po ramenih in mu govoril, da so njegovi slogani za pogrebno društvo inovativni in v trendu, da bodo gotovo vžgali.

"Kreten," si je mislil Jošt Rowenski, ki je stopal za njim iz pisarne in ga gledal v hrbet, "kreten," je pomislil še drugič, ko je pogledal šefa in mu med polifonim popiskovanjem njegovih mobilnih in stacionarnih telefonov zaželel "lep dan še naprej", ne da bi mu ta kar koli odgovoril iznad svojega prenosnega računalnika na mizi, ki so ga od strani zakrivali hrbti knjig o sodobnem oglaševanju, med katerimi je bahavo izstopala v knjigo napihnjena in trdo usnje vezana petindvajsetstranska brošura Klemna Jagra s pozlačenim hrbtom in trebušastimi baročnimi črkami v dveh stolpcih *Slogan kot Janusov obraz sodobnega oglaševanja*, iz katerega je Jošt tudi dobil smernice za svoje sporne slogane.

"Kaj veš o tem fantu?" je Klemen vprašal tajnico, ko sta oba izginila.

"Faliran študent zgodovine," je med odpiranjem pisemskih ovojníc poročala Tamara, "preden je prišel k nam, je honorarno delal na radiu, v izobraževalnem programu, menda je brihten, ampak nezanesljiv, precej je na horsu ali kako se že reče."

3.

Med opoldanskim odmorom se je Klemen usedel v avto in odpeljal v bližnji fitness center. Prevozil je nekaj križišč, pa je bil tam. Fitness, tuširanje, hitro kosilo in potem nazaj v službo, to je bil njegov običajni ritem. Služba do večera in potem večerja s partnerji, z ženo in prijatelji, ljubico, kakšen banket, družabna prireditve, vedno je bilo kaj. Pazil je na svoje telo, ni kadil, ni pil, razen šampanjca, najboljših znamk šampanjcev, to že, spadalo je zraven. Jutranja telovadba, opoldanski fitness, tega ni opuščal niti v tujini, če je le imel priložnost. Zato je bil ob vseh večerjih in neredkih celonočnih prehranjevalnih in vsakršnih orgijah njegov trebuh še vedno raven in mišice napete, čeprav se je bližal petinštiridesetim. "Pri petinštiridesetih znaš živeti ali pa se ne boš nikoli naučil," je bila njegova priljubljena fraza. In dober, mladosten videz je bil za njegov način življenja ključen. Mamil se je ogibal, od blizu je lahko opazoval, kako so šli zaradi njih znancem posli navzdol ali po zlu, v njegovih krogih se je vrtelo več kokaina kot pecilnega praška. Nikoli ni ničesar poskusil, dovolj je imel drugih užitkov, jemal je samo neke ameriške tablete, po katerih je lahko delal in delal, ne da bi bil kakor koli utrujen in je potreboval komaj kaj

spanja; dostavljal mu jih je psiholog Kuhelj, v prozornih stekleničkah brez etikete, šaljivo jim je rekel *arbeitsmacthfreidiski*.

Preden je šel na orodja, je spil dva kozarca proteinskih napitkov in oba mobija preklopil na tajnico. Ulegel se je na poševno dvignjeno oblazinjeno klop, mehansko je proti sebi vlekel in spuščal ročaja vzmeti, izmenično je opazoval svoje nabrekajoče mišice in skupino go-go plesalk iz agencije za prosti čas in razvedrilo, ki se je usula po tekaških napravah in klopeh za trebušne mišice na drugi strani napol prazne dvorane. Stare so bile okrog dvajset, sama mlada napeta telesa brez maščobe, povešenih ritnic in obtrebušnih oblog, paketi čistega užitka, zaviti v fino gladko kožo, z neprizadetostjo fotografske leče je drsel po njihovih telesih in obrazih in se igral igro, koliko od njih bi jih šlo za tisoč evrov z njim v posteljo. Imelo ga je, da bi dal demonstratorju pet tisočakov in ga poslal k puncam povprašat, kaj mislijo o njegovem predlogu, tako za šalo, potem si je premislil, samo zato, ker je bil to njegov matični fitness in si ni hotel nakopati zamere zaposlenih.

Naredil je manj vaj kot običajno, z Ingrid je bil dogovorjen za hitro kosilo, ob njegovem prenatrpanem urniku je bila to edina priložnost, da jo kdaj vidi čez dan. Po njegovem bi bilo ponoči čisto dovolj, ampak Ingrid je hotela, da se vidita kdaj tudi podnevi, zato, kot je razumel stvari sam, da ne poležava le skrivoma ponoči po njeni postelji, ampak poseda z njo tudi med ljudmi. To ga je delalo živčnega, bila je majhna neprijetna obveznost brez hitrega užitka, obvezna vljudna vaja iz govorjenja o problemih v Ingridini službi, o filmih, ki sta jih videla oba, vendar vsak zase, o napredujoči birokratski karieri njenega nemškega življenjskega sopotnika Fritza, ki je delal v Bruslju in ji je vsak dan natanko opoldne poslal sporočilo po mobilcu, jo zvečer poklical točno ob enajstih (in kdaj prekinil njuno ljubljenje) in z zoprno nemško pedantnostjo že dobro leto vsak zadnji vikend v mesecu svojo ljubezen in naklonjenost usmeril v akcijo in priletel v Slovenijo, da je za mesec nazaj in še malo za naprej potešil svojo slo in se prepričal, da se v stanovanje njegove zaročenke še ni naselil kak slovanski domorodec. Nerodno je bilo, ker je Ingrid vztrajala pri srečanjih v modni kitajski restavraciji, nedaleč od njenega gospodarskega predstavništva, iz praktičnih razlogov bližine in tudi zaradi oboževanja kitajske hrane, Klemen pa ni maral niti prisiljenih nasmehov Kitajcev niti njihove hrane, še manj pa si je želel v takšni dvojini srečati Erno, ki bi se med svojimi novinarskimi tiskovkami po središču mesta kadar koli lahko pojavila tam. Klemen se ni bal Žane, žena je po petnajstih letih zakona vedela, kako je z njim, navsezadnje sta bila med pobudniki prvega svingerskega kluba v mestu, za kakšne stalne zveze, ki bi prinašale prevelike obveznosti in bi se jih edino lahko bala, pa se ji je tako ali tako zdel preveč preračunljiv, praktičen in egoističen, da bi tvegala vse ali vsaj velik del tega, kar sta ustvarila skupaj. Z Erno je bilo drugače, ni vedela za njegova svinganja in navzkrižna varanja, prepričana je bila, da je pri petindvajsetih našla moškega svojega življenja, on pa jo je z lažmi le še podpihoval, tvezil ji je, da je njeno telo njegov edini pravi dom, da je prvič v

življenju zares zaljubljen, čeprav je v resnici čutil le, da ga omamlja in spravlja ob pamet čudna lepljiva kemijska spojina, ki je med ljubljenjem nastajala med njima in zaradi katere je postajal v odnosu do nje šibek in medel in odvisen in ji je vedno bolj popuščal in se zapletal v obljube, da bo ženi povedal za novo ljubezen in določil dan, ko se bo odselil od nje, čeprav ne prvega ne drugega niti v sanjah ni nameraval storiti.

Ko se je iz fitnesa peljal proti kitajski restavraciji, je v trebuhu začutil trd, težek klobčič nočnih mor. Ni imel stika s svojim beemvejšcem, nelagodno se je presedal po sedežu in neenakomerno tiščal na plin, v glavi se mu je zatikal kolot spomina in podrsaval čez glazuro njegove zavesti, pred očmi se mu je v nepredvidljivem ritmu vsake toliko pojavil nočni prizor z obema umrlima prijateljema in mu pozornost preusmerjal s ceste pred njim, mimogrede je pomislil na tistega novega fanta Rowenskega in verižno zaklel, rahljaj si je srajco pod vratom in hlastno vdihnil, da bi pregnal zadušljiv občutek, ki ga je iz vseh strani oklepal v njegovem ljubem beemvejšču, čudna tesnoba se je dotikala njegovih živcev, pomislil je, da sploh ne bo šel v kitajsko restavracijo k Ingrid, že naslednji hip pa, da mora nujno in takoj k njej in z njo v stranišče, kjer ji bo privzdignil krilo in se ne glede na vse Kitajce v restavraciji in na preostalo milijardo Kitajcev vsepovsod zaganjal vanjo do eksplozije, ki bo zbrisala njegovo zavest in vse, kar se mu je dogajalo ponoči.

4.

Klemen je s prsti živčno topotal po mizi in pogledoval proti stopnicam, ki so se spuščale v restavracijo. Prišel je natakar in se rahlo priklonil, še preden je utegnil spregovoriti, mu je Klemen z gibom roke nakazal, naj še počaka. Čeprav so pri sosednjih mizah sedeli gostje, je okrog njega vladala čudna tišina, nenadoma ga je prešinilo, da je pozabil preklopiti oba mobija, vzal ju je iz prirejenih žepov v notranjem delu suknjiča in videl, da ima na obeh kopico neodgovorjenih klicev in prispelih sporočil. Tudi Ingrid ga je večkrat iskala na oba mobija, takoj je odprl njeno sporočilo in že med branjem vstal in se napotil proti izhodu. "Srček, ne bo me, nepredviden obisk z ambasade, bi šlo popoldne, mucí?" se mu je dobrikala, šel je ven iz sporočil in vmes na drugem mobiju že iskal povezavo za prvi neodgovorjeni klic. Odkar ni bilo več njegovega družabnika Boruta, s katerim sta skoraj pred dvajsetimi leti začela z oglaševalsko agencijo, on kot *art direktor* in Borut kot *tekstopisec*, se mu je začelo dogajati, da so mu stvari kdaj ušle izpod nadzora. Sovražil je nepopolnost, malomarnost, težko si je priznal, da je tudi sam v zadnjem času v poslu naredil dve, tri napake. Pri svojem delu je bil perfekcionista, "mi ustvarjamo popoln svet", je na sestankih vizionarsko prepričeval svoje sodelavce, "nismo izdelovalci oglasov in oglasnih kampanj, ampak ustvarjamo blagovne znamke in pomagamo vladati tistim, ki imajo moč, mi smo korak pred drugimi, prikazujemo svet, ki je

bolj popoln od tega, v katerem živi večina ljudi, ustvarjamo stil za elito in tiste, ki so ji zmožni slediti. Stopnjujemo sanje ljudi in jim določamo njihove želje". Verjel je, kar je govoril, v njegovem poslovnem svetu ni bilo zdrsov, podjetje se je vedno bolj širilo in je bilo na vrhu, ni bilo pomembnega direktorja ali politika, ki ne bi šel kdaj skozi njegove roke, znal je usmerjati in delati raznovrstne usluge, počutil se je kot nekakšen plastični kirurg za oblikovanje karier, ki pozna tudi šibkosti in jih skriva pod površino, da jih ni.

Med hitrim menjavanjem klicev in urejanjem zadev, ki ga je spravljal nazaj v ustaljeni ritem in mu v žile brizgalo adrenalin, je bil premalo pozoren na dogajanje na cesti, naslonjen v mehko črno usnje svojega beemvejča je skozi mobi po zraku svojim podrejenim pošiljal precizna navodila in hkrati poslušal radijska poročila, nenadoma pa je na cesti nedaleč pred seboj zagledal človeka, v hipu je prenehal z drugimi opravki in pritisnil na zavore, komaj še pravočasno je zavrl pred prehodom za pešce, čez katerega je z enakomernimi koraki stopal moški, ki je bil ali gluha ali zadet ali nekje čisto drugje, saj ni z ničimer pokazal, da je zaznal sunkovito zaviranje avtomobila, ki se je ustavil tik pred njim. Klemen je poznal človeka, ki ga je skoraj povozil, že leta in leta ga je videval na različnih koncih mesta, kako enakomerno hodi po pločnikih in čez ceste v vedno enakem rjavem balonarju, z dolgimi lasmi in brado, poleti in pozimi v enakih belih adidasah. Zdal se je čisto približal njegovemu življenju, skoraj zadel se je vanj in ga uničil, gledal je za človekom, ki je na drugi strani prehoda mirno in neprizadeto izginil v množico ljudi in se vsake toliko pojavil v fokusu njegovega pogleda, ki ga je iz negibne točke svojega šoka zasledoval s srede prometne ceste, ne meneč se za divje hupanje avtomobilov za njim. Naprej je odpeljal šele, ko se je moški izgubil v stransko ulico, premleval je občutek, ki se je pojavil v njem, da je šel potem enakomerni hodec v različne smeri in v istem trenutku hodi po različnih ulicah in čez ceste mesta in dejansko se mu je zazdelo, da ga je potem čez dober kilometer za hip zagledal na železniškem nadvozu in tik za tem na ploščadi pred banko.

5.

Parket kongresne dvorane je bil zloščen do visokega sijaja, vendar ga je bilo zaradi gneče komaj videti. Klemnu je zdrsnilo, klecnil je in se komaj ujel, ko se je hotel izogniti mlademu fotografu, ki se je nenadoma pojavil na tleh pod njim, klečal je na enem kolenu, se živčno vrtel naokrog in nenehno pritiskal na sprožilec aparata kot vojak, ki ga je premamil vonj ubijanja in ne more spustiti sprožilca svojega mitraljeza. Naokrog po dvorani so hodili pomembni ljudje, se zadevali drug ob drugega, si izmenjavali besede in precenjujoče poglede. Klemen je poznal skoraj vse, večinoma so že bili kdaj njegove stranke ali pa so bili konkurenca pri poslu, politiki iz druge lige, podjetniki, ljudje iz oglaševalskih agencij in medijev. Med njimi so s strogimi, bledimi obrazi in odločnimi koraki

mrzlično nadzorovali prizorišče mlajši ljudje v črnem, hkrati so delovali smešno in grozeče, kot ponesrečeni kloni amaterskega znanstvenika, bili so nekakšna tajna policija guruja filozofske sekte, ki je za ta večer naznanil svoj govor, kot je pisalo na vabilih za omejeno število povabljenih, o Retrogardnih učinkih liberalnega kapitalizma na Marxovo brado.

Nihče od povabljenih ni vedel, ali je naslov mišljen resno ali je le ena od duhovitosti filozofa, ki si je naredil ime prav s takšnimi bolj ali manj resnimi razpravami, v katerih so se pametne in nespametne izjave menjavale tako, da zares ni bilo mogoče razbrati niti, kaj je pametno in kaj nespametno, niti, kaj je mišljeno kot šala in kaj je mišljeno povsem zares, pa je smešno. Vendar so vsi prišli, nihče na njegovih predavanjih ni hotel manjkati, predavatelj je z leti postal zavezujoč in nepogrešljiv za vse, ki so hoteli priti v ospredje, iz njegovih idej, ki jih sicer nihče ni razumel, so oglaševalci in propagandisti črpali slogane za svojo dejavnost, vodilni strankarski ideologi pa usmeritve za svoje programe.

Na priganjanje v črnino zavitih gurujevih učencev so se ljudje posedli po stolih z njihovimi imeni, eden od njih je z visokim glasom zavpil *tišina* in luči v dvorani so ugasnile. Molk in tema sta trajala dolgo in položaj je postajal mučen, nekajkrat sta ju prekinila le zvonjenje mobilcev in isti visoki moški glas, ki je vedno znova vzkliknil *takoj ugasniti ali takoj ven, prej ne bomo začeli*. Klemen je postajal živčen, ni bil njegov dan, čeprav je vedel, da mora biti prisoten, da ga vidijo njegove nekdane, zdajšnje in prihodnje stranke; tudi večina drugih ljudi je prišla na predavanje zaradi enakega razloga, da jih vidijo, in da oni vidijo, kako jih vidijo. Klemen je v zaukazanem molku teme čutil, kako čas nepreklicno odteka, kako odteka njemu in njegovemu telesu, prestrašil ga je fizični občutek časa, ki je odpadal od njega kot kosmi snega, kot luskinine iz njegovih celic. Loteval se ga je nemir, zaželel si je, da bi bil v postelji z Žano ali Erno ali z Ingrid, z vsako od njih in z vsemi skupaj, v domišljiji pod razpotegnjeno temo se jim je pridružila še Tamara, s katero še ni spal in niti ni nameraval, oklepal se je svojih žensk z navznoter obrnjenim pogledom in preganjal hlad, ki se je zgrinjal nadenj iz neprijetne teme tujih teles. Loteval se ga je strah, ki ga dotlej ni poznal, pomislil je, da je z njim nekaj narobe, da je bolan in da bolezen najeda tudi njegovo imaginacijo, iz katere so mu včasih prihajala naproti vedno nova in sveža in voljna dekleta, zdaj pa se je na njenem robu bojazljivo oklepal žensk, ki so bile na dosegu njegovih rok, skoraj del njegovega telesa.

“Ne pretvarjajte se, nič ne boste razumeli,” je nenadoma iz teme zadonel po dvorani napet, ukazovalen glas, prostor se je razsvetlil in snop modrikaste svetlobe je osvetlil moškega na privzdignjenem odru. Videti je bil kot jezni preiskovalec iz starih ameriških filmov, s pogledom je švigal sem ter tja po dvorani, vsake toliko ustavil pogled na določeni točki in se zavrtil vanjo, da ga je skoraj dvignilo s stola. Po dvorani se je razleglo ploskanje, ki so ga spodbudili v črno oblečeni gurujevi oboževalci, šele zdaj, ko so edini med poslušalci vstali in stoje ploskali, je Klemen opazil, da so se razporedili med gledalci v pravih geometrijskih linijah.

“Kdor ne bo razumel,” je rezko nadaljeval predavatelj, “ima zakrnel um, kdor bo razumel, si domišlja, da razume, živi v zmotni domišljavosti, na površini trde iluzije, torej je njegov um potvorjen, libidalna slepa pega.” V dvorani je zavladała tišina, nihče ni vedel, ali je šlo za provokacijo, premišljeno trditev ali kaj drugega, nelagodje je naraščalo do trenutka, ko se je predavatelj dobrohotno nasmehnil, kar je bil znak za njegove oboževalce v črnem, da so nenadoma na svoje sive in žoltave obraze kot iz postanega masla spustili smeh, čez katerega se je razlegel glasen, ozvočen rezgetajoči krohot predavatelja in vsa dvorana je za njim zavalovala v nadzorovan, previden smeh.

Predavatelj je z levo roko živčno zamahnil v zrak, kot epileptični dirigent, v dvorani je bila v hipu spet tišina, da je bilo slišati le predavateljeve prste desne roke, ki so počasi in vedno bolj grozeče topotali po mizi pred mikrofonom.

“Sars, piščančja gripa, nore krave, terorizem, aids, to liberalni kapitalizem pušča za sabo kot stranski proizvod, smeti civilizacije, usmerjen je v prihodnost, v spoznavanje neznanega, zato njegove vesoljske ladje z vseh strani oblegajo Mars, ne kot želja, ne, kot predmet poželenja,” je nadaljeval predavatelj in se zasrepeł v množico. “Ampak,” je nadaljeval po pomenljivem molku, “nas ne zanima, kaj nam v liberalnem kapitalizmu lahko da Mars, nas zanima, ha, nas zanima,” je rekel med počasnim začetkom samovšečnega, nad samim seboj očaranega smeha, ki ga je vpletel med zloge svojih besed, “kaj, ha, nam, ha, ha, v liberalnem kapitalizmu, ha, ha, ha, lahko da Marx.”

To je bilo zadnje, kar je lahko Klemen videl s svojega stola, filozofovi učenci so navdušeno poskakali v zrak in začeli ploskati domisljici, tako glasno in vztrajno, da je morala vstati tudi množica obiskovalcev, filozof pa je planil v silovit in neustavljiv krohot, med katerim se je klanjal na vse strani. Minute so tekle, filozof se je bučno in vedno bolj brez sape krohotal in predavanje je bilo treba prekiniti. Med vrvežem obiskovalcev, ki so se gnetli proti bifeju in kadirnici, je Klemna prešinilo, da se ta večer ne bo več ukvarjal s svojimi strankami, izmenjal je nekaj obveznih besed z znanci in se na hitro izmuznil v noč.